

Z e s ł a n i e c

PISMO RADY NAUKOWEJ ZARZĄDU GŁÓWNEGO
NR 52 ZWIĄZKU SYBIRAKÓW ROK 2012

Spis treści

- **Damian Bienias**
*Życie codzienne syberyjskiej V Dywizji
Strzelców Polskich...* 3
- **Barbara Noworolska**
*Ojca mego droga z Syberii
do Armii gen. W. Andersa* 23
- **Stanisław Fudali**
*Upojenie powrotem. Wspomnienia
ówczesnego małolata* 33
- **Jolanta Załączny**
„Wывieziono Was na Sybir...” 41
- RELACJE Z ZESŁANIA**
- **Jadwiga Telega**
Syberia to był mój uniwersytet życia 47
- **Krystyna Jacek**
Przeżyliśmy Syberię 59
- KRONIKA**
- **Maria Bożena Kuczyńska**
*XII Marsz „Żywej Pamięci
Polskiego Sybiru”...* 61
- **Sylwia Trzeciakowska**
*I Międzynarodowa Konferencja
Naukowa „Sybir...”* 66
- **Aneta Hoffmann**
*Upamiętnienie losów żołnierzy
Armii Andersa* 68
- **Henryk Majewski**
*Siedemdziesiąta rocznica wyjścia
Polskich Sił Zbrojnych z ZSRR
do Iranu* 70
- **Paulina Pawłowicz**
„Dobrze byłoby napisać książkę...” 72
- **Jolanta Załączny**
Znaki pamięci o Sybirakach... 76

Od redakcji

Dorobek „Zesłańca”, składa się już z 52 zeszytów, które w jakimś stopniu są szkieletową historią dotyczącą dziejów Polaków na Syberii. To co wydaje mi się potrzebne w tej tematyce, to relacje z zesłania, które kreślą zróżnicowane obrazy syberyjskiej codzienności, tego obszernego mikroświata konkretnej osoby czy jej rodziny. Ważkie to i potrzebne opisy i nigdy nie przestały dostarczać Czytelnikom bogatej faktografii z tamtego „innego świata”. Jest rzeczą niemożliwą pełne przedstawienie redakcyjnego dorobku zawartego na kartach „Zesłańca”, a także jego dokumentacyjnego charakteru. Wynika to z jednej strony z rozległej tematyki, z drugiej natomiast nie posiadamy jeszcze pełnego zestawienia jego tematycznej zawartości.

Dodajmy raz jeszcze, że to co ważne dla badaczy syberyjskich losów tkwi w jednostkowym przeżyciu konkretnej osoby i w jej podróży wewnętrznej w tamten odległy syberyjski świat prowadzący do niewyczerpanych możliwości poznawczych. Wszelkobecna faktograficzna uczciwość tych relacji pozwala na odzyskanie przez historyka niejednego interesującego okruchu tamtej rzeczywistości w „domu niewoli”. Wiele artykułów opublikowanych na łamach naszego kwartalnika składa się na bogatą tematykę i rodzi potrzebę opracowania i opublikowania „Bibliografii zawartości „Zesłańca”, do której z pewnością sięgną badacze polskich losów za Uralem. Mam nadzieję, że potrzeba taka zostanie szybko zrozumiana przez

- **Henryk Majewski**
Wspomnienie 77
- REGAŁ Z KSIĄŻKAMI**
- Anatol Diaczyński, *Tętent koni przez wieki*, 2012, b.m.w.
(Miroslaw Grudzień) 79
- *Polscy badacze Syberii*, Sankt Petersburg 2011
(Agnieszka Kaniewska) 82
- Władysław Antoni Czarnecki, *Wspomnienia sapera z 5 Dywizji Syberyjskiej...*, Wrocław 2011
(Damian Bienias) 86
- Bartosz Jastrzębski, *Jędrzej Morawiecki, Krasnojarsk zero*, Warszawa 2012
(Maciej Szumilak) 89

Na okładce: Uroczystość przy Pomniku-Grobie Nieznanego Sybiraka podczas XII Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru – Białystok 7 września 2012 r. Fot. M.B. Kuczyńska (s. 1); okładka książki A. Diaczyńskiego (s. 4).

Zeszyt opublikowany dzięki dotacji Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

Wydawca: Zarząd Główny Związku Sybiraków,
ul. Mazowiecka 12
00-048 Warszawa, tel. 22/827 93 71

Redakcja: A. Dobroński,
A. Dzienkiewicz, W. Krawczyński,
A. Kuczyński (red. nac.), S. Sikorski,
P. Zworski
Sekretarz redakcji: M. B. Kuczyńska

Wykonawca: Skład, druk i oprawa –
QUAESTIO Przemysław Włodarczyk,
ul. Paczkowska 26; 50-503 Wrocław

Copyright nazwy „Zesłaniec”
by A. Kuczyński

Adres redakcji: ul. Bystrzycka 61/3
54-215 Wrocław, tel. 71/351 10 94

władze naszego Związku, od lat wpierającego edytorski trud redakcji.

Nie czuję się kompetentny do tego, aby oceniać merytoryczną stronę naszego kwartalnika, jego tematyczną spójność i użyteczność publikowanych w nim tekstów. Posłużę się więc tutaj fragmentem recenzji wydawniczej autorstwa ks. prof. dra. Franciszka M. Rosińskiego OFM, z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, który napisał: „wielką zasługą »Zesłańca« jest ukazywanie obiektywnej prawdy o tej przemilczanej lub przeinaczanej fazie naszej historii najnowszej, informowanie zarówno o podstawowych ówczesnych wydarzeniach, jak i przedstawienie poszczególnych sytuacji życia zesłańczego, scharakteryzowanie postaw ówczesnych ludzi i warunkach niejednokrotnie ekstremalnych, a także odnoszenie się władz państwowych ZSRR i ludności tubylczej do Polaków.”

Odbiciem tej recenzyjnej konkluzji jest bieżący numer „Zesłańca”, który mam nadzieję zostanie z zainteresowaniem i życzliwością przyjęty przez naszych Czytelników. Dziękuję też im za przysyłanie swoich relacji z zesłania, które poszerzają tematykę publikowanych artykułów. Dziękuję też za wspieranie finansowe naszego pisma, ciągle bowiem jesteśmy w potrzebie. Proszę o jej zaspokojenie kieruję także do Oddziałów i Kół naszego Związku i mam nadzieję, że przyjmą ją z wyrozumiałością i życzliwością.

Wiesław Krawczyński
Przewodniczący Rady Naukowej
Zarządu Głównego Związku Sybiraków